

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1286/2011 НА КОМИСИЯТА от 9 декември 2011 година за приемане на обща методика за разследване на морски произшествия и инциденти, разработена съгласно член 5, параграф 4 от Директива 2009/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (текст от значение за ЕИП)

Обн. Л ОВ. бр.328 от 10 Декември 2011г.

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива 2009/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за определяне на основните принципи, които уреждат разследването на произшествия в областта на морския транспорт, и за изменение на Директива 1999/35/ЕО на Съвета и Директива 2002/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹, и по-специално член 5, параграф 4 от нея,

като има предвид, че:

(1) Директива 2009/18/ЕО изисква от Комисията да приеме обща методика за разследване на морски произшествия и инциденти, която да бъде прилагана от разследващите органи при провеждане на разследвания на безопасността.

(2) Общата методика за разследване на морски произшествия и инциденти трябва да предостави общи стандарти, приложими по принцип при всички разследвания, провеждани в съответствие с Директива 2009/18/ЕО, с цел да се постигне високо качество на разследване.

(3) Общите правила, предвидени от общата методика, следва да се използват непосредствено от разследващите органи на държавите-членки.

(4) Мерките, предвидени в настоящия регламент, са в съответствие със становището на Комитета по морската безопасност и предотвратяването на замърсяването от кораби²,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Общата методика за разследване на морски произшествия и инциденти, предвидена в член 5, параграф 4 от Директива 2009/18/ЕО, е изложена в приложението към настоящия регламент.

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден от неговото публикуване в Официален вестник на Европейския съюз.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Брюксел на 9 декември 2011 година.

За Комисията
Председател
Jose Manuel BARROSO

ОБЩА МЕТОДИКА ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ НА МОРСКИ ПРОИЗШЕСТВИЯ И ИНЦИДЕНТИ

A. ЦЕЛ, ОБХВАТ И ПРИЛАГАНЕ

Целта на разследванията на безопасността при морски злополуки е да се намали рискът от бъдещи произшествия и инциденти и да се намалят сериозните последици от тях, включително загуба на човешки живот, загуба на кораби и замърсяване на морската среда.

Целта на настоящия документ е да предостави обща методика за разследващите органи на държавите-членки за провеждане на разследвания във връзка с морската безопасност в съответствие с Директива 2009/18/ЕО. Тя се основава на обхвата и определенията на Директива 2009/18/ЕО, като взема предвид инструментите на Международната морска организация (ММО), посочени в директивата.

Методиката има за цел да създаде общ подход, приложим по принцип към всички разследвания, провеждани в съответствие с директивата, и излага характеристиките на доброто разследване на безопасността. Тя не представлява контролен списък. Разследващите лица трябва да използват своята професионална преценка и опит, за да вземат предвид обстоятелствата във всеки отделен случай.

По този начин, чрез прилагането на тази обща методика и на обективен и систематичен подход към разследването, разследващият орган трябва да може най-добре да извлече поуки от всяко произшествие и да увеличи морската безопасност.

Правилното определяне на причините на морското произшествие или на морския инцидент изисква своевременно и методично разследване, което надхвърля обсега на непосредствения доказателствен материал и търси обуславящите обстоятелства, които могат да причинят бъдещи произшествия. Разследването може следователно да се разглежда като начин за определяне не само на непосредствените причини, но и на проблеми в цялата околна среда — от регулирането и политиката до изпълнението.

Б. СЪДЪРЖАНИЕ

1. Оперативна готовност

1.1 Всеки разследващ орган изготвя предварителен план, за да се гарантира, че няма да има излишни закъснения след известяването и при започване на разследването поради липса на съответната/необходимата информация, готовност или знание. Такъв план за готовност е гаранция ресурсите и процедурите да бъдат по възможност поставени незабавно на разположение, за да бъдат изпълнени изискванията, включително достатъчно разследващи лица с подходяща квалификация, както и всяка необходима координация на национално и на международно равнище, която да даде възможност за бързо предприемане на първоначалните действия, след получаване на първото известяване за произшествие или инцидент.

1.2 Въвеждат се мерки, гарантиращи бързото получаване на известяванията за произшествие или инцидент от органа, разследващ произшествията, 24 часа в денонощието.

2. Първоначална оценка и реакция

2.1 След като бъдат известени, разследващите органи правят преценка на ситуацията. Първоначалната оценка е от решаващо значение за разследващите органи, за да могат те да добият общ поглед колкото е възможно по-бързо, да се сведе до минимум евентуалната загуба на доказателствен материал и да се определи обхватът на информацията, необходима за вземане на решение за съответни действия.

2.2 Тази оценка включва, във възможно най-голяма степен, разбиране на:

- събитията в тяхната цялост;
- разположение на важните събития във времето;
- участващите лица;
- категорията на събитието.

В допълнение на факторите, изброени в член 5, параграф 2 от Директива 2009/18/ЕО, следните могат, наред с други, да бъдат взети предвид при вземане на решение кои не много сериозни произшествия или инциденти да бъдат разследвани:

- потенциалното равнище на безопасност, което може да бъде достигнато чрез провеждане на разследване;
- публичният профил на произшествието;
- дали произшествието е част от очертаваща се тенденция;

- потенциалните последици от произшествието;
- обемът на ресурсите, налични и очаквани да бъдат в наличност, в случай на противоречиви приоритети и обемът на евентуално незавършилите разследвания;
- евентуални рискове, свързани с непровеждането на разследване;
- сериозни наранявания на екипажа и/или на пътниците, настъпили на борда;
- замърсяването на зони, които са чувствителни от гледна точка на екологията;
- корабите, понесли значителни конструктивни повреди;
- произшествия, които нарушават или биха могли да нарушат важни пристанищни операции.

2.3 След като се вземе решение за разследване на сериозно произшествие или на друго морско произшествие или инцидент, разследването се провежда по принцип със същата неотложност, с каквата и на много сериозно произшествие.

Когато предстои да бъде проведено разследване, разследващите органи вземат незабавни мерки в рамките на практически възможното, за да се гарантира запазване на доказателствения материал, съгласуване с другите значително заинтересовани страни и назначаване на водеща разследването държава.

3. Стратегия и събиране на доказателствен материал

3.1 Разследващият орган на водещата разследването държава-членка, в тясна връзка с органите от другите значително заинтересовани държави, разработва в най-кратки срокове стратегия за обхвата, насоката и времевата рамка на разследването.

3.2 Разследващият орган актуализира плана в процеса на разследването; в края на етапа на събиране на доказателствен материал разследващият орган трябва да е осигурил, в рамките на практически възможното, пълнотата на доказателствения материал от всички зони, които може да са повлияли на произшествието или инцидента.

3.3 Обхватът на разследването на безопасността и предписаната процедура трябва да са достатъчни, за да се елиминира несигурността и двусмислеността в максимално възможна степен и така да се даде възможност да се направят солидни логични преценки на причините за морското произшествие или инцидент.

3.4 Разследващите органи на значително заинтересованите държави-членки оказват помощ на водещата разследването държава-членка своевременно и в рамките на практическите възможности.

3.5 Водещият разследването орган назначава разследващо лице, което да проведе разследването, да вложи подходящи ресурси и да започне събирането на

доказателствен материал във възможно най-кратък срок, тъй като качеството на доказателствения материал, особено на зависещия от точността на човешката памет, може да се влоши бързо с течение на времето; както и съобразявайки се с това, че всеки кораб, участващ в морско произшествие или инцидент, не трябва да се задържа по-дълго от абсолютно необходимото време за събиране на доказателствен материал.

3.6 През първоначалния етап на всяко разследване разследващите лица събират колкото е възможно повече от съответния доказателствен материал, който може да помогне за разбиране на инцидента и установяване на неговите причини, като се държи сметка за възможния обхват на всяко разследване.

3.7 Освен информацията, получена по време на етапа на първоначалното известяване, разследващите лица събират съответната обстоятелствена и справочна информация. Тя може да включва доказателствен материал или данни, поискани от всяка една система за проследяване, от системата за контрол на трафика, от морската администрация, от спасителните служби, от корабното дружество и от претърпелия произшествие плавателен съд.

3.8 Когато е уместно, разследващият орган отправя запитвания към бази данни, включително към тази на Европейската информационна платформа за морски произшествия, както и към други източници на информация, за да улесни установяването на евентуални проблеми на безопасността, които може да са свързани с разследваното морско произшествие или инцидент.

3.9 По принцип разследващите лица посещават, ако е възможно, мястото на произшествието и/или на събитието, с цел да получат годен доказателствен материал и да си съставят първоначална преценка за инцидента. Когато е било невъзможно да се запази непроменено местопроизшествието, се вземат по възможност мерки за получаване на съответна документация от него, например чрез снимки, аудиовизуални записи, скици или други достъпни начини, с цел да бъде събран важен доказателствен материал и евентуално да бъдат възстановени обстоятелствата на по-късен етап.

3.10 Там, където има поставено устройство за записване на данните от пътуване (VDR), разследващите лица полагат всички усилия, за да получат и запазят записаната на него информация. По-специално, те вземат отрано мерки за гарантиране, че данните във VDR са запаметени, за да се предотврати правенето на презапис върху тях. Разследващите лица полагат освен това всички усилия да получат всяка отнасяща се до случая информация от електронни източници както на кораба, така и на сушата. Те преглеждат, в избрания от тях ред, всички налични и свързани със случая документи, процедури и записи.

3.11 Провеждат се разпити с всички разполагаеми свидетели, които според водещия разследването орган имат връзка със случая. Разследващите лица подбират свидетелите, които искат първоначално да разпитат, и съставят план на разпитите. Този план взема предвид, наред с други неща, умората (както на свидетеля, така и на разследващото лице), несигурността на човешките показания и предвижданите пътувания на евентуалните свидетели.

Сред потенциалните свидетели може, наред с други лица, да има:

- лица, които са непосредствено свързани с морското произшествие или инцидент и с последиците от него;
- очевидци на морското произшествие или инцидент;
- персонал за действия при аварийна ситуация;
- служители на дружеството, длъжностни лица от пристанището, конструктори, ремонтен персонал, технически експерти;

Ако е невъзможно да се говори непосредствено с някои свидетели, водещият разследването орган взема мерки за получаване на доказателствения материал по друг начин.

Доказателствен материал може да бъде получен от органа чрез разпити по телефона или като бъдат помолени други обучени, разследващи безопасността лица да проведат разпита от името на водещата разследването държава. В последния случай лицето, провеждащо разпита, трябва да получи подробни указания от лицето, провеждащо разследването. Много от ключовите свидетели може да се наложи да бъдат разпитвани два или повече пъти.

3.12 Информацията се проверява винаги когато е възможно. Показанията, дадени от различни свидетели, може да са противоречиви и може да се наложи допълнителен доказателствен материал. С цел да се гарантира разкриването на всички съществени факти, се задават общите въпроси „кой“, „какво“, „кога“, „как“ и „защо“.

3.13 Човешките фактори са неразделна част от повечето разследвания и лицата, разследващи безопасността, трябва да бъдат съответно обучени. Успехът на разследването на човешки фактори зависи до голяма степен от вида и качеството на събраната информация. Тъй като две произшествия никога не са еднакви, разследващият орган определя вида и качеството на данните, които трябва да бъдат събрани и проучени. Като правило разследващото лице следва първоначално да включи максимално количество информация и да елиминира излишните данни с напредване на разследването.

3.14 При необходимост разследващият орган ще трябва да осигури материални доказателства, по-специално за да бъдат направени научни изследвания, проверки или изпитвания на сушата. В тези случаи разследващите лица трябва да имат предвид, че изтеклото време може да измени наличния доказателствен материал и поради това да пристъпят към неговото вземане при първа възможност. Преди вземането на материала, той се заснема, ако е възможно, на място. Неговото вземане и съхранение се прави с всички необходими предпазни мерки, за да се избегне въздействието върху неговото изследване.

3.15 Ако смятат, че имат връзка с произшествието, на разследващите органи

може да им се наложи като част от своето разследване да извършат или да поръчат специализирано изследване, по-специално техническо изследване на кораба и на различните системи и съоръжения на борда, ако е необходимо от съответни експерти.

3.16 При събирането на доказателствен материал разследващите органи трябва да се опитат да установят дали не липсва някакъв материал, който може да се използва като доказателствен.

4. Анализ

4.1 След като е събрал доказателствен материал и съответните допълнителни данни, разследващият орган на водещата разследването държава-членка, в сътрудничество с други значително заинтересовани държави, ако е уместно, ги анализира с цел да установи факторите, причинили събитието или допринесли за него.

В това отношение разследващите лица вземат предвид променливия характер на доказателствения материал, който са събрали, и преценяват как най-добре да разрешат свързаната с него евентуална двусмисленост или противоречивост.

4.2 Правилното установяване на факторите, причинили събитието, изисква своевременно и методично разследване, излизащо извън рамките на преките доказателства и търсещо обуславящите обстоятелства, които може да са далеч от мястото на морското произшествие или инцидент и които могат в бъдеще да причинят други морски произшествия и инциденти. Разследванията на морската безопасност трябва следователно да служат по принцип като средство за установяване не само на непосредствените фактори, причинили събитието, но и на обстоятелствата, които може да са налице в целия работен процес. За тази цел анализът на събрания доказателствен материал трябва да бъде пълен и извършван многократно.

4.3 Ако някое несъответствие в информацията не може да бъде отстранено, а се допълва с логическа екстраполация и разумни допускания, подобни екстраполации и допускания се обясняват в текста на доклада. Полезен инструмент в този процес може да бъде установяването на всички варианти и аналитичното намаляване на техния брой, за да се стигне така до най-вероятните допускания.

5. Препоръки за безопасност

5.1 Всички препоръки за безопасност се основават на анализа. Те се отправят до организациите или физическите лица, които са най-подходящи за предприемане на корективни мерки.

5.2 Препоръките може да се основават на разследвания на безопасността или на изследвания и абстрактен анализ на данни. Те може да бъдат формулирани в сътрудничество и след консултация със съответните заинтересовани страни, тъй като са често подходящи за установяването и изпълнението на съответните мерки за безопасност. Окончателното решение за съдържанието и адресатите на препоръките за безопасност остава обаче на водещия разследването орган.

5.3 Когато един фактор, причинил събитието или допринесъл за него, се счита за толкова сериозен, че трябва да бъде отстранен по спешност, се предприема съответно последващо действие, като например издаване на временна препоръка за безопасност.

5.4 С цел да се улесни максимално приемането и изпълнението от получателите, всяка от препоръките следва да бъде:

- необходима;
- с изгледи да бъде ефективна;
- практически изпълнима;
- уместна;
- целенасочена;
- формулирана по ясен, кратък и директен начин;

— формулирана така, че да може да послужи като база на планове за корективни мерки, очертавайки пропуски в безопасността, които трябва да бъде отстранен.

6. Доклади

6.1 Разследващият орган на водещата разследването държава-членка изготвя проектодоклад в сътрудничество с другите значително заинтересовани държави. Той излага ясно, в последователен и стегнат стил, фактите и анализа, използвани в подкрепа на заключенията и препоръките.

6.2 Когато това е практически осъществимо, проектодокладът, или съответни части от него, се предоставя поверително за консултация на всяко физическо лице или организация, които може да бъдат засегнати от него. Разследващият орган публикува окончателния доклад със съответните изменения, ако има такива.

7. Проследяване

Разследващите органи полагат усилия да установят подробности за мярката, предприета в отговор на препоръките за безопасност.